

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

Сергій Сергій СМЕРІЧЕВСЬКИЙ
« 8 » 09 2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Анатолій Анатолій ПОДУХІН
« 15 » 09 2023 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»
Освітньо-професійні програми: «Митна діяльність підприємницьких структур»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛК Ц	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	2	120/ 4	18	18	–	84	-	-	Диф. залік 2 с.

Індекс: НМ-6-076-3/23 – 3.6

СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023

Система менеджменту якості.
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Управління інформаційним
забезпеченням зовнішньоекономічної
діяльності»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.05-01-2023

Стор. 2 з 10

Робочу програму навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Митна діяльність підприємницьких структур», навчального та робочого навчальних планів № НМ-6-076-3/23, № РМ-6-076-3/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 076 «Підприємництво та торгівля», та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
доцент кафедри економіки
та бізнес-технологій
к. е. н., доцент

Людмила ДОЛГОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля», (освітньо-професійна програма «Митна діяльність підприємницьких структур») - кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол № 11 від «28» 08 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми

Павло ПАШКО

Завідувач кафедри

Оксана ЧУМАК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету Економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 1 від «02» 09 2023 р.

Голова НМРР

Анатолій ТОФАНЧУК

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023
		Стор. 3 з 10	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання	4
1.2. Заплановані результати навчання	4
1.3. Компетентності.	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни.	5
2.1.Зміст навчальної дисципліни.....	5
2.2.Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3.Тематичний план.....	8
2.4. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	8
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	9
3.1. Методи навчання	9
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	9
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь..	10

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 4 з 10	

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення Програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженням № 249/роз. від 29.04.2021р., та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Навчальна дисципліна «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності» є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області економіки, підприємництва та бізнес-технологій.

Метою викладання дисципліни є формування у здобувачів системних знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності, а також набуття навичок їх практичного використання.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розуміння сутності інформації як стратегічного ресурсу підприємства, а під час її обробки й аналізу слід використовувати загальновизнані наукові методи системного аналізу, статистичного аналізу, експертних оцінок, прогнозування тощо.

- усвідомлення того що використання інформаційних технологій для управління підприємством робить його більш конкурентоспроможним завдяки підвищенню його керованості й адаптованості до змін ринкової кон'юнктури.

- упровадження механізму інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України дозволить покращити процеси пошуку, накопичення та аналізу даних, що дасть можливість своєчасно проводити тактичне управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

1.2. Які результати навчання дає можливість досягти навчальна дисципліна

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути таких результатів навчання (в сукупності з іншими освітніми компонентами):

Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення (ПРН 2).

Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп (ПРН 4).

Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та/або торговельної діяльності (ПРН 9).

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023
		Стор. 5 з 10	

Вміти надавати митно-посередницькі послуги, застосовуючи сучасні управлінські інноваційні підходи, інформаційні технології, норми чинного законодавства, створюючи умови підвищення ефективності договірної та зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких та торговельних структур (ПРН 14).

1.3. Які компетентності дає можливість здобути навчальна дисципліна
В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен здобути наступні компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (ІК 1).

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 2).

Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та/або торгівлі (ФК 3).

Здатність здійснювати зовнішньоторговельні операції відповідно до міжнародних угод та нормативно правових актів, які функціонують у системі міжнародного технічного регулювання (ФК 8).

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності» базується на знаннях таких дисциплін: «Ділова іноземна мова», «Експертиза товарів та послуг», «Управління бізнес-проектами» та є базою для вивчення таких дисциплін як: «Управління та аналіз митних ризиків» та проходження виробничої практики з митної діяльності підприємницьких структур та переддипломної практики.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля а саме: модуль №1 «**Забезпечення управління інформацією щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності**» який є логічною, завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання по закінченню вивчення модуля.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля.

Модуль №1 «Забезпечення управління інформацією щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності»

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 6 з 10	

Інтегровані вимоги модуля №1: По закінченню модуля здобувачі повинні вміти застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективного управління зовнішньоторговельними операціями на авіаційних підприємствах.

Знати:

- теоретичні та організаційні основи здійснення інформаційного обслуговування зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- загальні властивості інформаційних систем різних видів та їх значення в управлінні сучасними підприємствами;
- сучасний стан і тенденції розвитку інформаційних технологій;
- методологію розроблення інформаційних систем, визначення їх якості та ефективності;
- особливості сучасних систем управління базами даних та знань;
- методи формування документів та звітів за допомогою інструментальних засобів інформаційних технологій.

Вміти:

- організувати ефективне функціонування інформаційних систем для підтримки зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- створювати та використовувати документи у текстових, табличних, графічних середовищах автоматизованих систем обробки інформації;
- компоувати та об'єднувати окремі документи за допомогою OLE, DDE-технології;
- створювати run-time документи для пересилання інформаційними мережами;
- здійснювати декомпозицію зовнішньоекономічних бізнес-процесів з метою покращення їх інформаційного забезпечення;
- використовувати системи автоматизації обробки інформації для оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- оцінювати рівень ефективності ІСУЗЕД підприємства;
- моделювати структури бази даних для окремих підрозділів підприємства, а також працювати з конкретними професійними автоматизованими інформаційними системами, що використовуються на сучасних підприємствах.

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, принципи та види. Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД), її сутність та зміст. Аналіз нормативно-правових документів щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Визначення основних принципів здійснення ЗЕД в Україні та за її межами. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності в Україні, вимоги до них. Аналіз видів ЗЕД в Україні, заборонені види ЗЕД в Україні. Основні форми здійснення ЗЕД та її особливості. Зовнішньоекономічні режими в Україні та їх особливості. Правові режими для іноземних суб'єктів господарювання. Правові форми здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 2. Нормативна база інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. Закон України «Про ЗЕД» Стаття 23. Інформаційне забезпечення ЗЕД.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 7 з 10	

Право суб'єкта ЗЕД на одержання будь-якої інформації, необхідної для здійснення цієї діяльності, що не становить державної або комерційної таємниці. Обсяг інформації, що становить державну таємницю, визначається згідно із законами України.

Зведення статистичної інформації щодо ЗЕД. Державний комітет статистики України. Міністерство фінансів України.

Тема 3. Теоретичні аспекти інформаційного забезпечення підприємства. Основні поняття, що стосуються інформаційного забезпечення менеджменту ЗЕД. Типові інформаційні потреби менеджера зовнішньоекономічної діяльності відповідно до його основної функції та джерела отримання інформації.

Тема 4. Система інформаційних комунікацій між структурними підрозділами підприємства. Структура інформаційної системи менеджера зовнішньоекономічної діяльності. Елементи інформаційної системи управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Тема 5. Механізм формування інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві. Елементи зовнішнього середовища: Попит. Пропозиція. Інноваційні технології. Конкуренти. Особливості ведення ЗЕД у регіоні. Інструментарій: Власна база даних (звітності, SWOT аналіз, матриці, IT-програми). Міжнародні бази даних. Спеціальні міжнародні агентства. Державна підтримка.

Тема 6. Характеристика інформаційного забезпечення елементів зовнішнього середовища зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства. Організація комунікаційних зв'язків. Процес збору, передачі та обробки інформації, корисної для прийняття управлінських рішень. Технології інформаційного обміну: ієрархічну модель комунікаційних відносин; засоби формування інформаційних потоків і фондів; мережа маршрутів інформаційних надходжень; канали руху інформації. Створення системи каталогів та інформаційних фондів, забезпечити систематичне обслуговування користувачів разом із виконанням разових запитів, використовуючи при цьому зворотний зв'язок. Інформаційний простір з наявністю багатосторонніх потоків інформації, що забезпечують як її споживання і накопичення, так і розширене відтворення. Єдиний інформаційний простір і допомога реалізовувати цілі й завдання, що стоять перед підприємством на зовнішньому ринку. Компоненти інформаційного простору: ієрархічна мережа підрозділів підприємства, канали комунікаційних відносин та інформаційні фонди.

Тема 7. Модель структуризації інформаційного простору підприємства у сфері ЗЕД. Структуризація інформаційного простору. Побудова ієрархічної моделі комунікаційних відносин Розробка мережі маршрутів інформаційних надходжень Розробка каналів руху інформації Задоволення інформаційних потреб Організація інформаційного фонду Відпрацювання механізму доступу до фондів Розробка та затвердження нормативно-довідкової документації зі створення, упровадження, використання і розвитку системи ЗЕД.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 8 з 10	

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	прак.. заняття	СРС
2 семестр					
Модуль 1. «Забезпечення управління інформацією щодо здійснення зовнішньоекономічної діяльності»					
1.1	Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, принципи та види	14	2	2	10
1.2	Нормативна база інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності	14	2	2	10
1.3	Теоретичні аспекти інформаційного забезпечення підприємства.	14	2	2	10
1.4	Система інформаційних комунікацій між структурними підрозділами підприємства.	14	2	2	10
1.5	Механізм формування інформаційного забезпечення зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві.	14	2	2	10
1.6	Характеристика інформаційного забезпечення елементів зовнішнього середовища зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства	18	2 2	2 2	10
1.7	Модель структуризації інформаційного простору підприємства у сфері ЗЕД	18	2 2	2	12
1.11	Модульна контрольна робота № 1	14	-	2	12
Усього за модулем № 1		120	18	18	84
Усього за семестр		120	18	18	84
Усього за навчальною дисципліною		120	18	18	84

2.4. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Питання та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи відповідають змісту лекцій, а також питанням та завданням для самоопрацювання, зазначеним наприкінці кожної лекції конспекту лекцій навчальної дисципліни. Перелік питань та зміст завдань для підготовки до заліку затверджується на засіданні випускової кафедри та своєчасно доноситься до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

В процесі викладання дисципліни, під час проведення лекційних та практичних занять використовуються наступні методи: словесні (лекція, бесіда, пояснення, доповідь), наочні (презентація, ілюстрування, відеоматеріали), практичні (тестові завдання, кейси, виконання розрахункових завдань), методи контролю.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05-01-2023
		Стор. 9 з 10	

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 244 с.

3.2.2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навч. посіб. до вивчення дисципліни для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент». КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А.Р. Дунська, Г.П. Жалдак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 164 с.

3.2.3. Зовнішньоекономічна діяльність : навчальний посібник. Видання 6-те, перероб. та доп. / За ред. Козака Ю. Г. К.: «Центр учбової літератури», 2019. 292 с.

3.2.4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підручник / А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник, О. В. Дьяченко та ін. / за заг. ред. А. А. Мазаракі, Т. М. Мельник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 652 с.

3.2.5. Кузьменко С. Інформаційне забезпечення управління зовнішньоекономічною діяльністю: підходи та напрямки розвитку. Економіка та держава. 2020. № 12. С. 99–103

3.2.6. Макарова О.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: конспект лекцій. Луцьк: ПП «Поліграфія», 2020. 90 с.

Допоміжна література

3.2.7. Бережнюк І.Г. Сучасні аспекти впливу системи регулювання ЗЕД на формування експортоорієнтованої діяльності підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету* №2, 2020.

3.2.8. Гаврилюк І. Зовнішньоекономічна діяльність України з країнами Європейського Союзу. *Економіка та суспільство*, (59). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3344/3271>

3.2.9. Долгова Л.І., Іваненко В.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємницьких структур в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Траєкторія науки: міжнародний електронний науковий журнал*. Том 7, № 10. (2021).

3.2.10. Іванова М.І., Швець В.Я., Варяниченко О. В. Оцінювання експортного потенціалу підприємств авіаційного комплексу. *Економіка та суспільство*. Вип.22,2020

3.2.11. Ткаченко А.М. Експортний потенціал авіаційних компаній: сутність та чинники впливу. *Економіка та підприємництво*, 2020 р., № 6 (117).

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

3.3.2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

3.3.3. Державна митна служба України/ URL: <https://customs.gov.ua/>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023
		Стор. 10 з 10	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
	Модуль №1
	1 семестр
Виконання завдань на практичних заняттях: - відповіді на теоретичні питання - розв'язання завдань та проблемних ситуацій, - виконання тестових завдань	4 зан x 4 б = 16 б
	6 зан x 4 б = 24 б
	3 зан x 10 б = 30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше</i>	36 балів
Виконання модульної контрольної роботи №1	30
Усього за модулем №1	100
Усього за дисципліною	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. В випадку **диференційованого заліку** підсумкова семестрова рейтингова оцінка, перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 1).

4.6. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.**

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Управління інформаційним забезпеченням зовнішньоекономічної діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05–01–2023
		Стор. 11 з 10	

Додаток 1

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)